



BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA BALVU NOVADA DOME

Reģ.Nr 90009115622., Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu novads, LV-4501,
tālrunis +371 64522453, e-pasts: dome@balvi.lv

Balvos

PIELIKUMS

Balvu novada domes
2025.gada 7.jūlija
lēmumam (prot. Nr. 15, 6.§)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

par Balvu novada domes 2025.gada 7.jūlija saistošo noteikumu Nr. 9/2025 “Grozījumi
Balvu novada domes 2024.gada 23.maija saistošajos noteikumos Nr.10/2024 “Balvu
novada pašvaldības nolikums”” projektu

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	<p>Atbilstoši Pašvaldību likuma 49.panta pirmajai daļai pašvaldības nolikums ir saistošie noteikumi, kas nosaka pašvaldības institucionālo sistēmu un darba organizāciju. Saistošie noteikumi “Grozījumi Balvu novada domes 2024.gada 23.maija saistošajos noteikumos Nr.10/2024 “Balvu novada pašvaldības nolikums”” (turpmāk – saistošie noteikumi) izstrādāti ar mērķi grozīt 2024.gada 23.maija saistošos noteikumus Nr.10/2024 “Balvu novada pašvaldības nolikums” (turpmāk – nolikums):</p> <ol style="list-style-type: none">2025.gada 30.maijā Balvu novada pašvaldībā saņemta un reģistrēta Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) 30.05.2025. vēstule Nr.1-18/2683 “Par saistošajiem noteikumiem”, kurā, izvērtējot 2025.gada 22.maija saistošos noteikumus Nr.5/2025 “Grozījumi Balvu novada domes 2024.gada 23.maija saistošajos noteikumos Nr.10/2024 “Balvu novada pašvaldības nolikums””, ministrija aicina pašvaldību izvērtēt iespēju precizēt saistošo noteikumu izdošanas tiesisko pamatojumu, svītrojot norādi uz Pašvaldību likuma 10.panta pirmo daļu. Ievērojot iepriekš minēto, veikti grozījumi nolikuma tiesiskajā pamatojumā.Latvijas Republikā 2025.gada 7.jūnijā notika pašvaldību vēlēšanas. Balvu novada domē ir daļēji nomainījies deputātu sastāvs. Pašvaldības dome uzskata, ka viens no līdzekļiem pilnveidot pašvaldības darbu ir divu algotu domes priekšsēdētāja vietnieka amatu izveidošana. Balvu novads ir plašs un daudzveidīgs – ar vairākām pagastu apvienībām, lielu pašvaldības iestāžu tīklu un dažādām nozarēm, kuras jāattīsta vienlaikus. Lai nodrošinātu efektīvu pārvaldību un ātrāku lēmumu izpildi, saistošie

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

	<p>noteikumi paredz divu domes priekšsēdētāja vietnieku amatu izveidi ar precīzi sadalītām atbildības jomām – viens fokusēsies - infrastruktūra, investīcijas, uzņēmējdarbība, otrs – uz sociālajiem un izglītības, kultūras, cilvēkresursu jautājumiem.</p> <p>Pašvaldību likuma 13.panta otrajā daļā noteikts, ka pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieku skaitu nosaka pašvaldības nolikumā. Minētā likuma 17.panta ceturtajā daļā noteikts, ka domes priekšsēdētāja vietnieks aizvieto domes priekšsēdētāju viņa prombūtnes laikā pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā un apjomā. Ja domes priekšsēdētājam ir vairāki vietnieki, šo vietnieku kompetenci, tostarp domes priekšsēdētāja aizvietošanas kārtību, nosaka pašvaldības nolikumā.</p> <p>Līdz šim Balvu novada pašvaldības domes priekšsēdētājam bija viens vietnieks, bet saistošie noteikumi paredz, ka turpmāk Balvu novada pašvaldības domes priekšsēdētājam būs divi algoti vietnieki - Domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības, uzņēmējdarbības un teritorijas attīstības jautājumos un Domes priekšsēdētāja vietnieks sociālās, izglītības, kultūras un sporta attīstības jautājumos. Ar saistošajiem noteikumiem tiek noteikts domes priekšsēdētāja vietnieku kompetenču sadalījums;</p> <p>3. 2025.gada 22.maijā Balvu novada dome pieņēma lēmumu Nr.196 “Par iestādes “Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs” izveidošanu” (sēdes protkols Nr.10, 19.§) uz kā pamata ar 2025.gada 1.septembri Balvu novada Sociālās pārvaldes reorganizācijas rezultātā izveidota jauna pašvaldības iestāde “Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs”, līdz ar to ir nepieciešams veikt izmaiņas nolikumā un nolikuma 15.punktā noteikto iestāžu sarakstu papildināt ar iestādi “Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs”;</p> <p>Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumu Nr.108 “Normatīvo aktu projektu sagatvošanas noteikumi” 186.punkts nosaka, lai izdarītu grozījumus pašvaldību saistošajos noteikumos, sagatvo pašvaldību saistošo noteikumu projektu.</p>
<p>2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu</p>	<p>2025.gadā finansējums otrā Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieka atalgojumam tiks nodrošināts no Balvu novada pašvaldības 2025.gada budžeta pozīcijas “Balvu novada administrācija”.</p> <p>Izveidojot otru Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieka amatu, netiks palielināts kopējais vadības aparāta budžets, bet pārskatīti esošie amati un atbildības jomas, optimizējot resursus. Tiks izvērtēti dublējošie funkciju izdevumi citās struktūrās – mērķtiecīgi pārvirzot līdzekļus no mazefektīvām pozīcijām uz reālu darba kapacitāti.</p> <p>Palielinot Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieku skaitu no viena uz diviem vietniekiem, Balvu novada pašvaldības 2026.gada budžetā nepieciešamais papildus izdevumu apjoms 37 195,68 <i>euro</i>.</p>

	Jaunas pašvaldības iestādes “Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs” izveidi plānots veikt apstiprinātā pašvaldības budžeta ietvaros.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	3.1. sociālā ietekme - nav ietekmes; 3.2. ietekme uz vidi - nav ietekmes; 3.3. ietekme uz iedzīvotāju veselību - nav ietekmes; 3.4. ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā – viens no domes priekšsēdētāja vietniekiem risinās ar uzņēmējdarbības veicināšanu saistītus jautājumus, sadarbība ar uzņēmējiem uzlabosies, kas savukārt ietekmēs uzņēmējdarbības vidi Balvu novadā; 3.5. ietekme uz konkurenci - nav tiešas ietekmes.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	4.1. institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā - Balvu novada Centrālā pārvalde; 4.2. saistošo noteikumu projekts neparedz obligātas papildu darbības privātpersonām; 4.3. saistošo noteikumu projekts neparedz izmaksas saimnieciskās darbības veicējiem, fiziskajām personām, nevalstiskā sektora organizācijām un budžeta finansētām institūcijām administratīvo procedūru veikšanai.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Nolikumā paredzēts, ka Domes priekšsēdētājam ir divi Domes priekšsēdētāja vietnieki - Domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības, uzņēmējdarbības un teritorijas attīstības jautājumos un Domes priekšsēdētāja vietnieks sociālās, izglītības, kultūras un sporta attīstības jautājumos. Domes priekšsēdētāja vietnieku kompetenču sadalījums ir noteikts nolikumā. Atbilstoši nolikumam, pašvaldībā tiks izveidota jauna iestāde “Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs”, kura sniegs sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Līdz šim minētos pakalpojumus sniedza Balvu novada Sociālā pārvalde. Nav būtiskas ietekmes uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	6.1. Izpildes nodrošināšanai jaunu institūciju izveide nav nepieciešama. 6.2. Izpildes nodrošināšana tiks veikta apstiprinātā Balvu novada pašvaldības budžeta ietvaros. Izpildi nodrošinās Balvu novada Centrālā pārvalde.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Ar saistošajiem noteikumiem noteiktās prasības ir samērīgas attiecībā pret ieguvumiem, ko sniedz saistošo noteikumu mērķa sasniegšana. Saistošo noteikumu izpilde tiks īstenota apstiprinātā Pašvaldības budžeta ietvaros. Pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir leģitīmi un rīcība ir atbilstoša normatīvajiem aktiem, proti Pašvaldību likuma 13. panta otrajai daļai un 17. panta ceturtajai daļai.

<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>Saistošo noteikumu izstrādes procesā nav notikušas konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām.</p> <p>Atbilstoši Pašvaldības likuma 46.panta trešajā daļā noteiktajai kārtībai saistošo noteikumu projekts publicēts pašvaldības tīmekļa vietnē: www.balvi.lv, sadaļā "Aktualitātes" – "Sabiedrības līdzdalība" – "Saistošo noteikumu projekti" sabiedrības viedokļa noskaidrošanai laika periodā no 21.06.2025. līdz 04.07.2025.</p> <p>Norādītajā termiņā sabiedrības viedokļa noskaidrošanas ietvaros ir saņemti 31 personu viedokļi.</p> <p>Balvu novada domes 2024.gada 23.maija saistošo noteikumu Nr. 10/2024 "Balvu novada pašvaldības nolikums 75.punktā ir noteikts, ka viedokli par saistošo noteikumu projektu fiziska vai juridiska persona pašvaldības noteiktajā termiņā nosūta uz e-pastu: dome@balvi.lv. Iesniedzot viedokli, fiziska persona norāda savu vārdu, uzvārdu, deklarēto dzīvesvietu, faktisko dzīvesvietu, ja tā atšķiras no deklarētās. Viedoklis, kura iesniedzējs nav identificējams, kura saturs nav attiecināms uz konkrēto saistošo noteikumu projekta tekstu vai nav saprotams, par kuru saistošo noteikumu projektu tas izteikts, vai viedoklis, kura saturs ir objektīvi nesaprotams vai aizskarošs, netiek ņemts vērā. Nolikuma 76.punktā noteikts, ka atbildīgā pašvaldības iestāde vai speciālists par saistošo noteikumu projektu (gatavotājs) tos apkopo un atspoguļo saistošo noteikumu projekta paskaidrojuma rakstā.</p> <p>20 personas izteica negatīvu viedokli attiecībā uz divu domes priekšsēdētāja vietnieku amatu izveidošanu. Savu viedokli personas pamatoja šādi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Priekšvēlēšanu aģitācijā tika solīta birokrātiskā aparāta mazināšana, taču šie grozījumi ir birokrātiskā aparāta palielināšana. Nav saskatāms nekāds ekonomiskais labums novadam, gluži pretēji, tā būs tikai lieka izdevumu pozīcija budžetā. 2) Vietnieka atalgošanai nepieciešami virs 37 000 eiro gadā, bet 4 gadu laikā - 150 000 eiro. Šie līdzekļi būtu daudz lietderīgāk izlietojami infrastruktūras uzlabošanā, sociālo pakalpojumu stiprināšanā, atbalstā ģimenēm un sabiedrībai, atalgojumam skolu tehniskajiem darbiniekiem vai bērnu rotaļu laukumiem. 3) Pēdējos gados otrs priekšsēdētāja vietnieka amats nav bijis. Šobrīd arī nav nepieciešams, jo Balvu novada pašvaldībā samazinās iedzīvotāju skaits, nav jaunu darba vietu un novada ienākumi mazinās. Balvu novads nav ne valstspilsēta, ne viens no pierīgas lielajiem novadiem. 4) Pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieku ievēlē no attiecīgās domes deputātiem. visi deputāti (tajā skaitā arī domes priekšsēdētāja vietnieks) pēc būtības ir tikai vēlētas amatpersonas, kurām var arī nebūt dziļas zināšanas par pašvaldības darbu. Deputāta statusa iegūšana nekādā veidā automātiski nerada zināšanas par specifiskiem pašvaldības darbības virzieniem, tāpēc otra domes priekšsēdētāja vietnieka amata izveidošana pēc būtības ir saistīta nevis ar veiksmīgāku attiecīgo pašvaldības darbības jomu organizēšanu, sadalot pienākumus starp
---	---

domes priekšsēdētāju un tā vietniekiem, bet gan ar politiska rakstura vienošanos par amatu sadali.

5) Domes priekšsēdētāja vietnieka amata izveide neefektivizē pārvaldību un nepaātrina domes vai pašvaldības iestāžu lēmumu izpildi. Pārvaldību efektivizēt un nodrošināt domes vai pašvaldības iestāžu lēmumu izpildi pēc būtības var tikai izpildvara - pašvaldības administrācija. No šī aspekta raugoties, būtu apsverama iespēja, ja tas ir nepieciešams, veidot papildus izpilddirektora vietnieka amatu.

6) Tā kā, izveidojot otru Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieka amatu, netiks palielināts kopējais vadības aparāta budžets, bet pārskatīti esošie amati un atbildības jomas, ir pamats uzskatīt, ka tiek plānots samazināt noteiktas pašvaldības administrācijas amata vietas vai arī samazināt to slodzi, tādējādi ietaupot finanšu resursus, kuri tiks novirzīti otra domes priekšsēdētāja vietnieka amata apmaksai. Pārskatot esošos amatus un atbildības jomas, kā arī optimizējot resursus un ietaupot finanšu līdzekļus, tie nav jāizmanto vēl viena “uzrauga” jauna domes priekšsēdētāja vietnieka personā algošanai.

7) Esot zemam atalgojuma līmenim Balvu novada pašvaldībā, vēl viena salīdzinoši labi atalgota amata izveide pašvaldības domē, ko ieņems ievēlēta amatpersona, kurai pēc būtības ir tikai politiskā atbildība un kuras rokās nav nekādas reālas tiesiskās sviras efektīvas pārvaldības un ātrāku lēmumu izpildes nodrošināšanai, nav atbalstāma.

8) Balstoties uz amata pienākumu sarakstu, notiks dublēšanās ar domes priekšsēdētāja amata pienākumiem un attiecīgo komiteju vadītāju pienākumiem, īpaši raugoties uz vietnieka amatu, kas paredzēts uzņēmējdarbības veicināšanas un attīstības jautājumiem.

9) Paskaidrojuma rakstā ir norādīts, ka “Balvu novads ir plašs un daudzveidīgs ar vairākām pagastu apvienībām, u.c.”. Šāds pamatojums ir jāvērtē kritiski, ņemot vērā, ka kaimiņu novadi ir ne mazāk plaši, turklāt daudzējādā ziņā (ekonomiskajā aktivitātē, iedzīvotāju skaita ziņā, u.c.) pat pārsniedz Balvu novadu un tajos nav otrā vietnieka.

10) Grozījumu izstrādes procesā nav notikušas konsultācijas ar privātpersonām vai institūcijām. Tas ir pretrunā ar novada domes pausto vēlmi uz atklātu komunikāciju ar iedzīvotājiem un uzņēmējiem, lai iepazītos ar viņu nostāju.

11 persona izteica atbalstošu viedokli:

1) Jautājums ir ļoti strīdīgs, ņemot vērā pašreizējo situāciju novadā (sevišķi tik ātri pēc novada domes vēlēšanām). Šāds lēmums iespējams veicinās situācijas neizpratni, bet ņemot vērā reālos ieguvumus un profesionāļu viedokli, šis izmaiņas ir atbalstāmas.

2) Balvu novada pašvaldības pārziņā ir plašs atbildības loks: izglītība, sociālā joma, infrastruktūra, attīstība, kultūra, sports, uzņēmējdarbības veicināšana, administratīvā kapacitāte u.c. Viena vietnieka pārraudzība pār visām šīm jomām nav efektīva un ilgtermiņā kavē kvalitatīvu lēmumu pieņemšanu un uzraudzību. Tādēļ ir atbalstāms viedoklis par to, ka priekšsēdētājam ir nepieciešami divi vietnieki ar nosacījumu, ka tiks

konkrēti sadalītas atbildības jomas. Precīza jomu sadale ļauj vietniekiem specializēties konkrētās nozarēs, nodrošinot dziļāku izpratni un efektīvāku pārraudzību. Tas ir nozīmīgi laikā, ja novadam jāīsteno apjomīgi ES fondu un valsts investīciju projekti.

3) Balvu novada dome pašlaik ir politiski sadrumstalota, tajā pārstāvētas vairākas partijas un politiskie spēki arī ar atšķirīgām interesēm un prioritātēm. Lai nodrošinātu plašāku līdzdalību un pārstāvniecību domes darbā, tiek radīta iespēja vienam no vietniekiem tikt deleģētam no cita politiskā spēka, tādējādi veicinot politisko līdzsvaru, sadarbību un savstarpēju uzticēšanos domē. Šāda pieeja veicina iekļaujošu pašvaldības pārvaldību, kur tiek ņemtas vērā dažādas sabiedrības grupas un intereses. Tas ir būtiski, lai nodrošinātu stabilu darbu visā domes pilnvaru termiņā.

4) Divu vietnieku esamība nav greznība, bet gan nepieciešamība efektīvai, kvalitatīvai un līdzsvarotai pašvaldības pārvaldībai. Tas stiprinās gan darba izpildes kapacitāti, gan arī sabiedrības uzticēšanos domes darbam. Vienlaikus jādomā par vēlētājiem doto solījumu izpildi, kas skar arī budžeta optimizācijas jomu.

5) Iepriekšējos gados varas centralizācija nav nesusi vajadzīgo izrāvienu. Ar šādu pieeju sadalot vairāk atbildības starp amatpersonām ir lielāka iespēja attīstībai Balvu novadā.

6) Otrā domes priekšsēdētāja vietnieka amata ieviešana radītu iespēju pārskatīt šobrīd esošos apvienību (Rugāju, Baltinavas, Viļakas, Balvu) modeļus. Apvienībās pārklājas vienas un tās pašas funkcijas diviem cilvēkiem. Strādājot, dažreiz ir grūti saprast, kas par ko ir atbildīgs. Īsti nav saprotami jautājumi, ko risina apvienības vadītājs un ko risina pagasta pārvaldnieks.

7) Jāuzticas jaunajai domes koalīcijai, kura sastāv no četriem politiskajiem spēkiem, un jāļauj tai veikt izmaiņas vadošajos amatos. Ja Domes priekšsēdētājam būs divi vietnieki, tas palielina iespēju, ka vairāk tiks sadzirdēti vēlētāji, pilnvērtīgāk darbosies arī kontroles mehānisms pār izpildvaru. Ja mehānismā kaut kas buksē, tad ir jāmeklē un jāievieš izmaiņas. Varbūt samazinot izpilddirektora vietnieku skaitu un palielinot Domes priekšsēdētāja vietnieku skaitu mehānisms sāks darboties labāk.

8) Ja viens priekšsēdētāja vietnieks šajā deputātu sasaukumā atbildēs par tautsaimniecības, uzņēmējdarbības jautājumiem, tad loģiski, ka vajadzīgs otrs vietnieks, kas pārraudzīs izglītības, kultūras, sporta un sociālo jomu. Svarīgākais, lai tiktu saklausīti vēlētāji, lai uzlabotos cilvēku dzīves kvalitāte gan novada centrā, gan visos novada pagastos. Domāju, ka, strādājot komandā un katram vietniekam atbildot par savu jomu, ir cerība, ka piepildīsies partiju programmās apsolītais, vēlētājiem dotais solījums. Katrs no vietniekiem savās jomās var dot reālu pienesumu novada pārvaldībā, atrast risinājumus, kā pašvaldības darbs var kļūt efektīvāks.

9) Otra priekšsēdētāja amata izveidošana uzlabos lēmumu pieņemšanas kvalitāti un paātrinās projektu īstenošanu. Četru gadu laikā tas var dot taustāmus rezultātus – no ekonomiskās aktivitātes pieauguma līdz labāk

	organizētiem sabiedriskajiem pakalpojumiem un dzīves kvalitātes celšanai iedzīvotājiem.
--	---

Domes priekšsēdētājs

Jānis Trupovnieks